

národní
úložiště
šedé
literatury

Virtuální národní fonotéka

Šír, Filip
2014

Dostupný z <http://www.nusl.cz/ntk/nusl-403489>

Dílo je chráněno podle autorského zákona č. 121/2000 Sb.

Licence Creative Commons Uveďte původ-Neužívejte komerčně-Zachovejte licenci 4.0

Tento dokument byl stažen z Národního úložiště šedé literatury (NUŠL).

Datum stažení: 26.04.2024

Další dokumenty můžete najít prostřednictvím vyhledávacího rozhraní nusl.cz.

VIRTUÁLNÍ

NÁRODNÍ FONOTÉKA

www.narodnifonoteka.cz

**MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA**

**MORAVSKÁ
ZEMSKÁ
KNIHOVNA**

**Městská
knihovna
v Praze**

NK Národní knihovna
České republiky
National Library
of the Czech Republic

**STŘEDOČESKÁ
VĚŠTECKÁ
KNIHOVNA
V KLADNĚ**

**Krajská knihovna
Františka Bartoše
PŘÍSPĚVOVÁ ORGANIZACE**

Obsah

- MZK a fonotéka - východiska
- Co jsme doposud udělali
- Co je skryto za portálem
- Další kroky

Počátky v MZK (2011)

- nezpracovaná sbírka šelakových desek v MZK
- digitalizace zvukových dokumentů není řešena komplexně (až po dlouhodobé uchování a zpřístupnění)
- není možné zjistit které zvukové dokumenty jsou unikátní
- znalost snah o vytvoření národní fonotéky

Digitalizační pracoviště (2012)

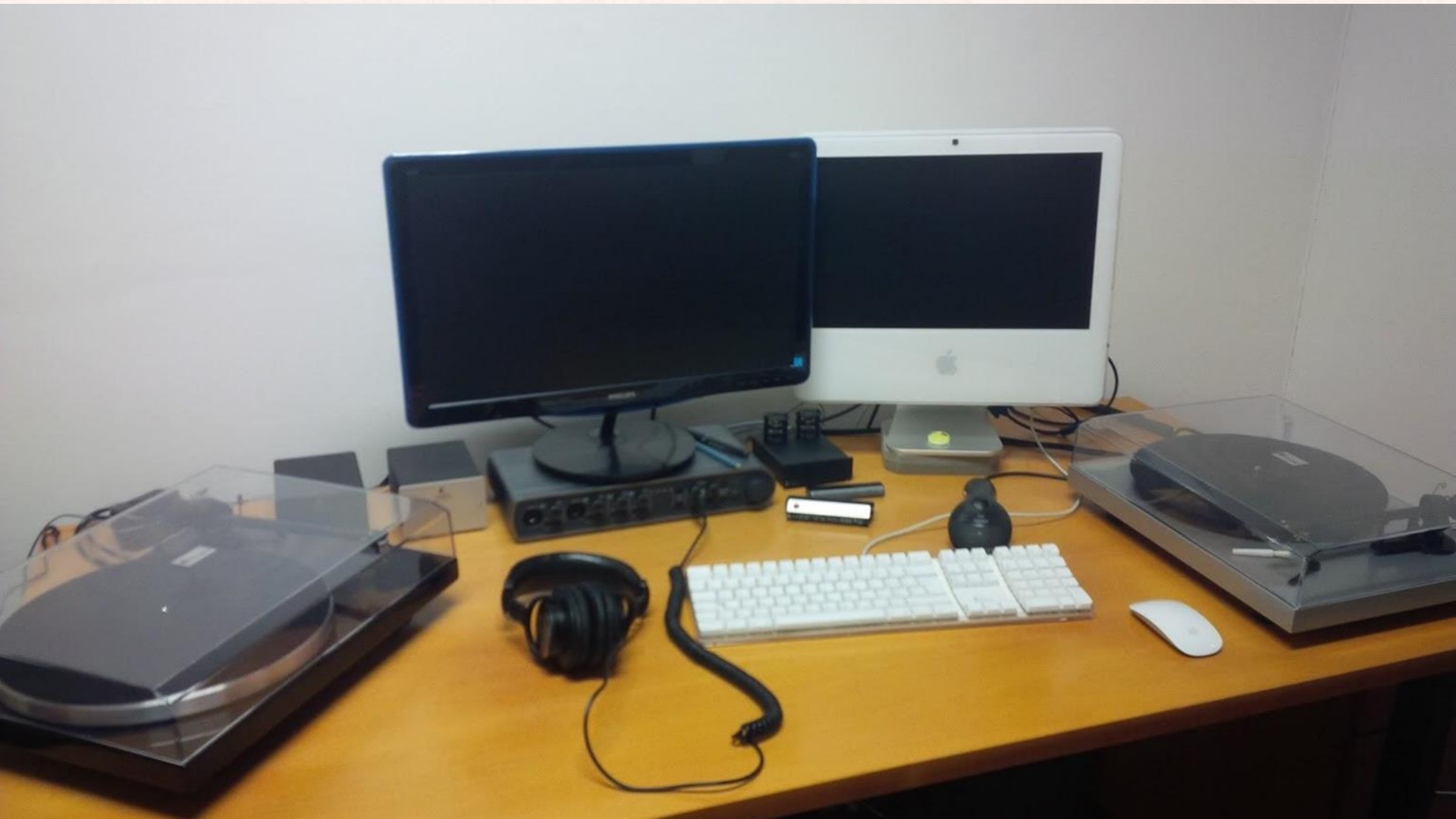
- úspěšně podán projekt do VISK 3 - Digitalizace gramofonových desek a úprava Krameria 4 pro jejich zpřístupňování
- vytvořeno pracoviště digitalizace gramofonových desek
- čerpání inspirace v zahraničí a v ČR

Fotogalerie

Fotogalerie

Fotogalerie

Fotogalerie

Fotogalerie

Fotogalerie

Fotogalerie

Digitalizační pracoviště (2012)

- spuštěna digitalizace fondu šelakových desek dle standardů IASA TC 04
- spuštěny práce na úpravu digitální knihovny Kramerius 4, rozšíření o možnost přehrávání zvuku (zvukový přehrávač od verze ...)
- metadatový editor MZK doplněn o podporu zvukových dokumentů

Kramerius

- MZK navrhla metadatový formát vycházející ze stávajících specifikací NDK
- Kramerius upraven tak, že podporuje zpřístupnění zvukových dokumentů v souladu s autorským zákonem podobně jako u tištěných dokumentů
- MZK vyvíjí mobilní aplikaci pro Android pro Kramerius 5, která mj. také podporuje přehrávání zvuku

Použitá omezení

✖ Typ dokumentu: Kolekce nahrávek

Jazyk

zxx (114)

cze (90)

eng (21)

ger (15)

ita (14)

rus (9)

fre (5)

spa (4)

...

Autoři a spoluautoři

1770-1827 (1)

1778-1837 (1)

1818-1893 (1)

1858-1937 (1)

1875-1962 (1)

1879-1953 (2)

1881-1945 (1)

1893-1975 (1)

...

Dostupnost

neveřejné (256)

veřejné (15)

Výsledky

271 dokumentů

Seřadit: **Abecedně** ▲

1 sloupec

Kolekce nahrávek

A word allow me prologue, part I ; A song of tender memories : prologue, part II : in english with orch. : ("Pagliacci" Leoncavallo, Ruggero; Gilly, Dinh

Kolekce nahrávek

Ach, Ihres Augen Zauberblick Traviata ; Des nur Dein Herz für mich erlebt : Troubadour

Verdi, Giuseppe; Schmidt, Joseph; Meyrowitz, Selmar; Verdi, Giuseppe; Staatskapelle Berlin

Kolekce nahrávek

Ach, vojna, vojna Rozloučení : mužský sbor na slova lid. poesie
Janáček, Leoš; Veselka, Josef; Akademické pěvecké sdružení Moravan

Kolekce nahrávek

All the things you are slow

Kern, Jerome; Hammerstein, Oscar; Mercer, Johnny; Best, Anita; Miloš a Martin (hudební skupina)

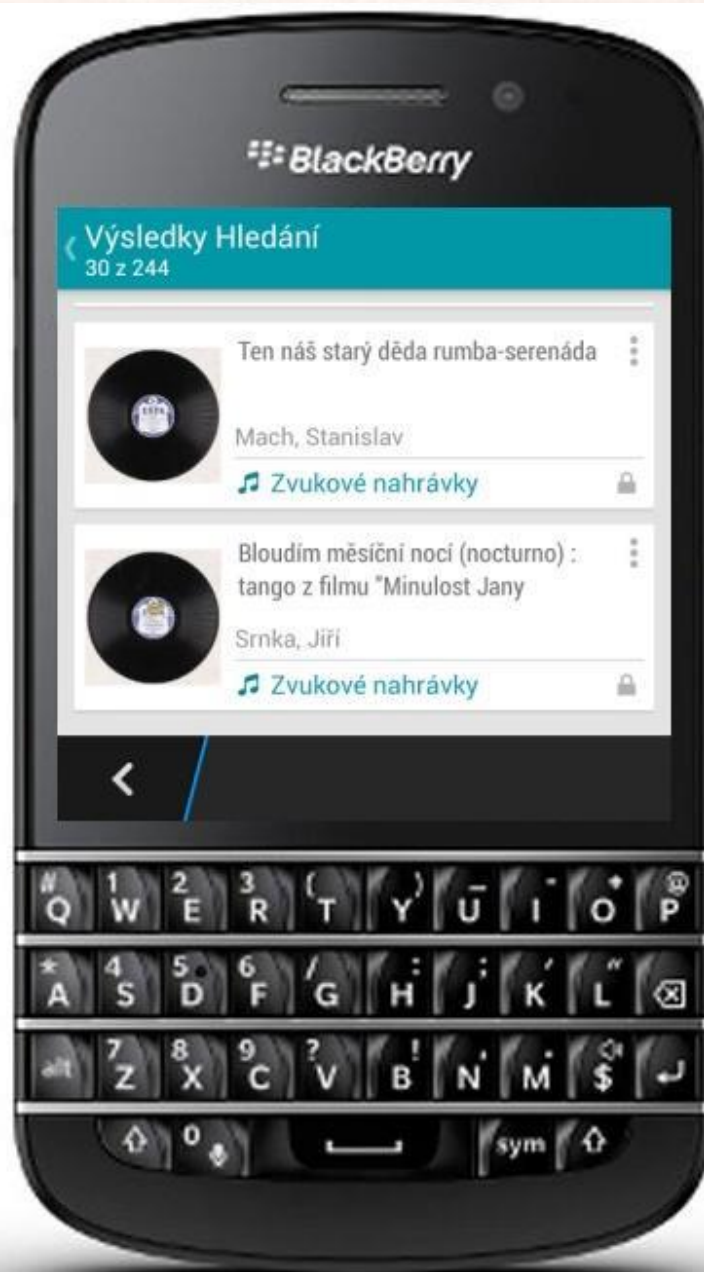

Amorcito mio slowfox
Mackeben, Theo; Honza; Škábka, Ota; Malostranská skupina (hudební skupina)

Anča, Anča
Veselý, František Křištof; Malina, Jaroslav; Stránský, Martin; Stach, Vílo; Kováčik, František; Válka, Ludovít; Vacek, Karel; Orchestr Jaroslava Maliny; Orchestr Karla Vacka; Lišáci (hudební skupina)

mobilní aplikace Kramerius

projekt NAKI (2012)

- neúspěšný pokus o podání projektu NAKI na vybudování národní fonotéky jako virtuální databáze (spolu s Národním muzeem a Slezským zemským muzeem)
- Cíle:
 - vybudování virtuální Národní fonotéky
 - zpracování sbírek zvukových dokumentů partnerů projektu
 - zahájení systematické digitalizace

2013 - institucionální výzkum

- počátek realizace plánů z roku 2012
 - omezené finanční prostředky
- příprava komplexní metodiky digitalizace gramofonových desek pro paměťové instituce (od výběru dokumentů po zpřístupnění)

2013 - institucionální výzkum

- spuštěna první pracovní verze Virtuální národní fonotéky - portálu/databáze našich zvukových dokumentů
- spolupráce na vytvoření diskografických dat první československé firmy ESTA

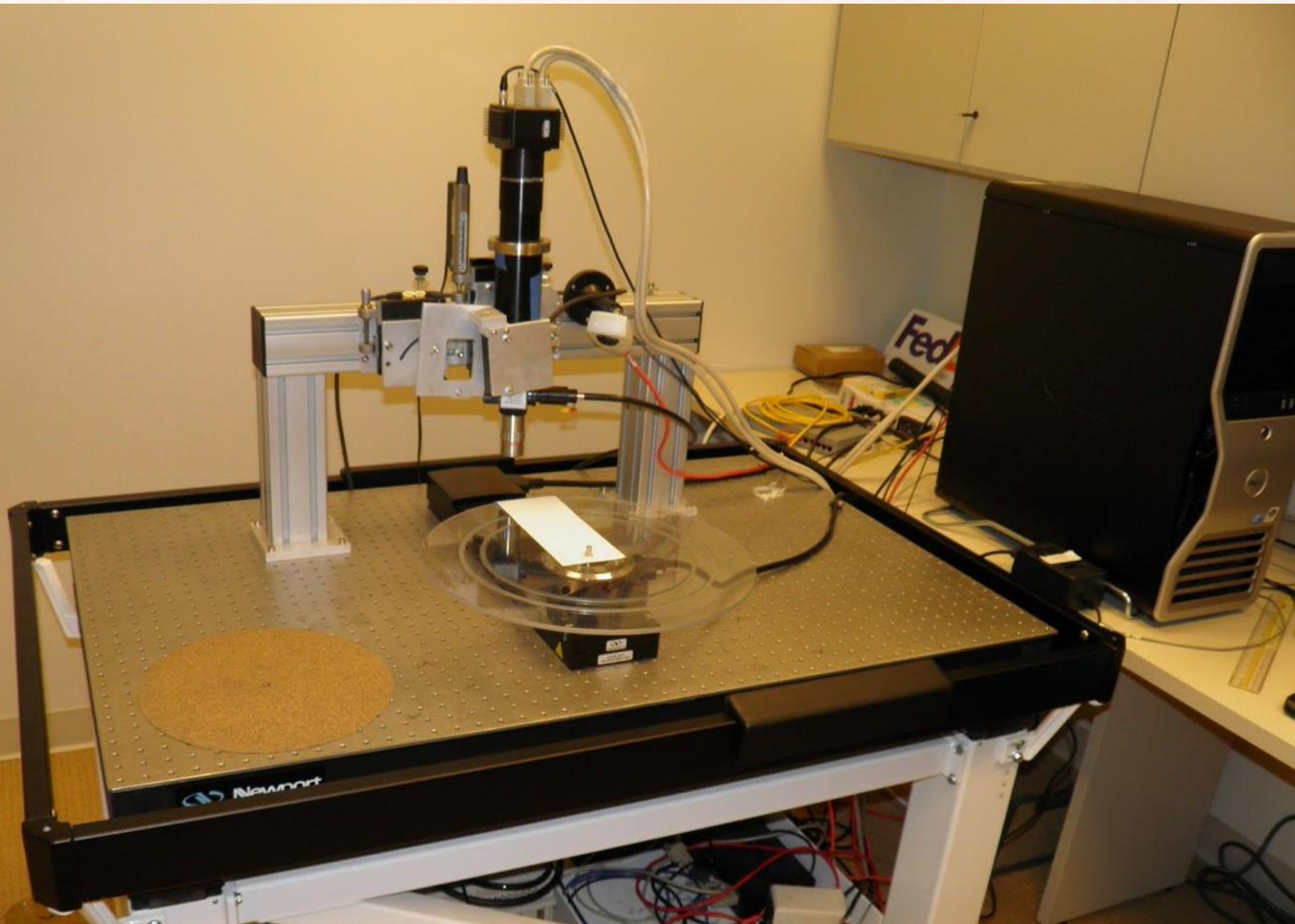

2013 - institucionální výzkum

- účast na kongresu IASA v Litvě
- návštěva v British Library
 - Sound and Vision
- návštěva Library of Congress
 - Packard Campus for Audiovisual Conservation
- návštěva McGill University
 - Music Technology Area - Ichiro Fujinaga
- stáž v British Library Sound and Vision

Image, Reconstruct, Erase Noise, Etc.

McGill Audio Preservation Project

The HMV Treasury

HANDEL

MESSIAH HIGHLIGHTS

SIR THOMAS BEECHAM

BBC Chorus

DORA LABBETTE

MURIEL BRUNSKILL

HUBERT EISEDELL

HAROLD WILLIAMS

and orchestra

By no means the first recorded Messiah—that claim must surely go to a 25-sided red G & T recording of 1906 —is its date of issue in 1925 it was the most complete recording available, with only tracks, 13, 14-17, 20, 21-23 and 27 omitted. The 26 sides were recorded in London during 11 days: 17 days in late June and early July at the Central Hall Westminster and the 9th October at the Portico Rooms when 'Comfort Ye' and 'Since by Man' were recorded.

Dora Labbette and Muriel Brunskill both retain vivid memories of this auspicious occasion, hardly surprising when it is recalled that for both singers it was their first professional encounter with the already legendary Sir Thomas. For Dora Labbette it was the beginning of a special collaboration which was to come to full flower a few years later with their inseparable Decca performances and recordings.

Muriel Brunskill, who also continued to work with Sir Thomas for many years, also points the reason why this Messiah recording is still considered by many to be so important. 'This meant for this work, which now are taken for granted, was revolutionary, he entirely re-oriented it, the old slow progress was gone for ever. Messiah was reborn.

HM 7053

EMIL

OC 047-015-40M

These early performances under Beecham's direction were quite unforgettable, both by those who took part in them and those who heard them.

Little has changed. Exactly fifty years later with literally a dozen complete versions of Messiah — in varying degrees of authenticity — readily available, the revolutionary aspects of this recording remain as compelling and convincing as ever.

Complete from EMI Records and sold by three firms.

DORA LABBETTE (b. 1890)

Born in Purley, Dora Labbette studied at the Guildhall School of Music, gaining the gold medal in 1916. Further studies were also made with the soprano and composer Lisa Lehmann. Her early career was directed to concert and oratorio singing and due to the influence of Sir Thomas Beecham, she became a celebrated interpreter of Elijah. She made her operatic debut at Mimi under the name of Lisa Poff at Covent Garden in 1916 again under the baton of Sir Thomas. Further operatic appearances included Desdemona, Sigmund and Blanche in Berlin, which in France she performed the role of Suzanne (with Milla Balch).

MURIEL BRUNSKILL (b. 1890)

Born in Kentish, Westminster, Muriel Brunskill studied singing with Blanche Marchesi and the interpretation of her work with Ernest Bachler in Düsseldorf. She made her debut to concert at the Apollo Hall in 1910 and joined the British National Opera Company in 1922 remaining there for five years, where her roles included Agnès, Desdemona and all the contralto roles in Wagner's Ring cycle. With her special interest in the interpretation of lieder, she became a noted concert artist while also being heard regularly in oratorio at all the principal English Festivals. A singer of wide sympathies, Miss Brunskill has also appeared in oratorios, films and the Liverpool operetta.

HUBERT EISEDELL (1862-1940)

Hubert Eisdehl was born in London and studied at Cambridge where he held the Musical Exhibition for four years. He trained with Victor Steing and made his debut at a Balfour Concert at the Queen's Hall in 1909. Having consolidated his career, he toured extensively, in particular the USA, Canada and Australia. He enjoyed a great vogue as a concert singer during the 1920s although he also made many valuable oratorio appearances. He left England in 1929 for Canada where he taught for many years.

HAROLD WILLIAMS (1883-1976)

Born in Australia, Harold Williams came to England to study at the Royal Academy of Music in his early twenties and made his debut at the Wigmore Hall in 1915. He became a member of the British National Opera Company and later sang Boris Godunov (1930) and Mephistopheles (1931) at Covent Garden. He is principally remembered however, as an oratorio singer and especially as an outstanding interpreter of Elijah, a role he recorded twice. He returned to Australia during the Second World War but resumed his career in this country in 1947. He became professor of singing at the New South Wales Conservatory and continued singing publicly into his eighties.

These are three Beecham recordings of Messiah and his first, made in 1917, in the most enterprising. With the Central Hall recording of 1915-16, it was the most ambitious and challenging project of all Beecham's early historical recordings. The second Beecham Messiah followed exactly 20 years later within the first version, which proved to be a 'stormy spotacular', was recorded in 1935.

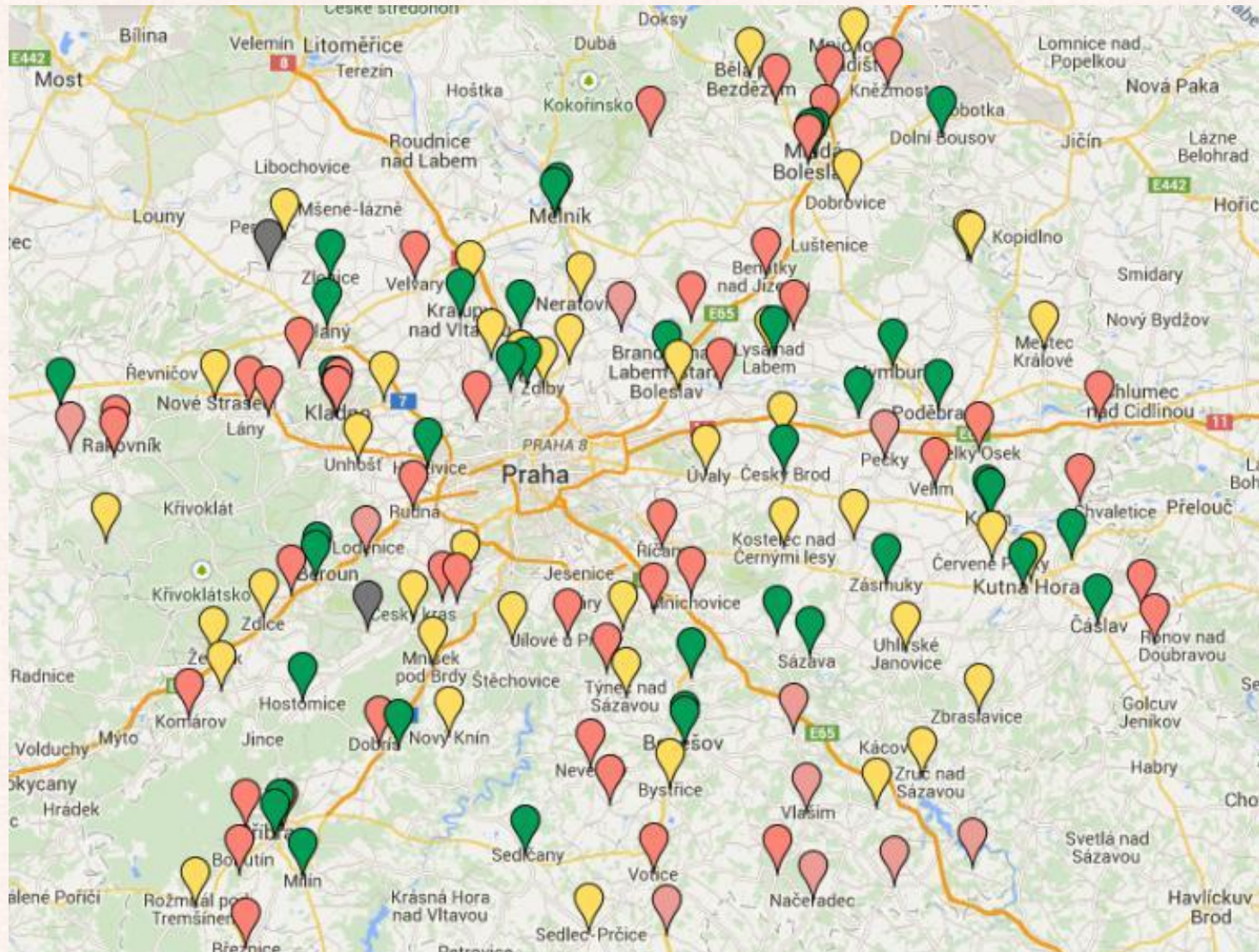
FIG 11. Prepared and made by Sir John and Lady (1915-16)

2013 - institucionální výzkum

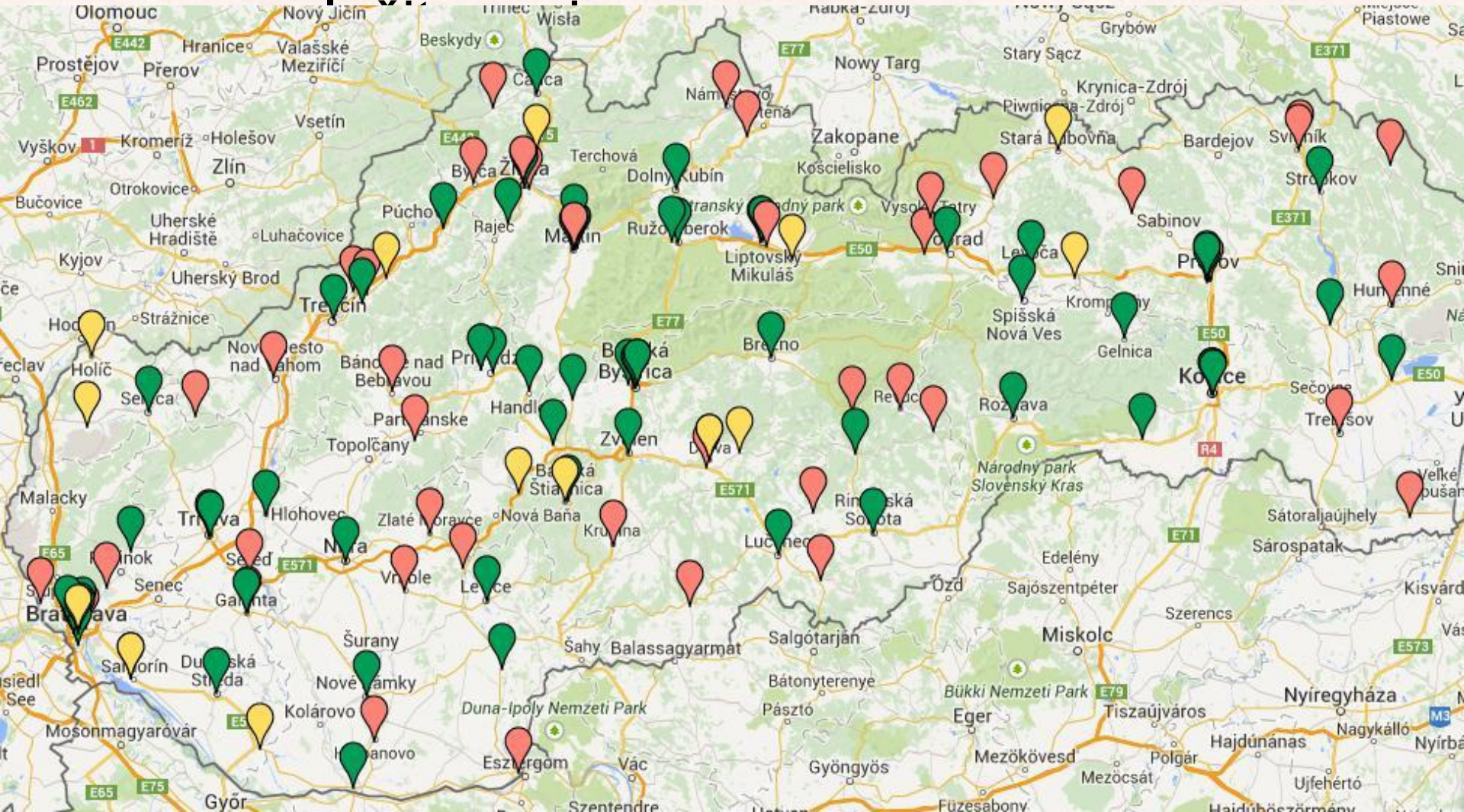
- Terénní praxe v MZK - zahájen průzkum zvukových fondů v paměťových institucích v ČR a na Slovensku za pomoci studentů KISK
 - elektronické dotazníky
- krátkodobé praxe studentů na pracovišti digitalizace gramofonových desek MZK

Průzkum fondů - Středočeský kraj

Průzkum fondů - Slovensko

2014 - institucionální výzkum

- navázání na práci z předchozího roku
- zapojení většího počtu institucí s fondy zvukových dokumentů do fonotéky
- podstatné vylepšení portálu
- certifikace metodiky
- snaha o oživení spolupráce mezi institucemi

Certifikovaná metodika

- Filip Šír, Petr Žabička. *Metodika pro digitalizaci a on-line zpřístupňování gramofonových nahrávek a dalších zvukových dokumentů pro paměťové instituce*. Brno: Moravská zemská knihovna, 2014. [online]. Dostupné z WWW: <http://goo.gl/kt0sr5>.

iasa

International Association of Sound
and Audiovisual Archives

Internationale Vereinigung der
Schall- und audiovisuellen Archive

Association Internationale d'Archives
Sonores et Audiovisuelles

Asociación Internacional de Archivos
Sonoros y Audiovisuales

- jsme členy IASA od roku 2012
 - International Association of Sound and Audiovisual Archives
 - získání potřebných standardů k naší práci
 - kontakty na odborníky ze zahraničí
 - návštěvy v zahraničních institucích
- účast na mezinárodních konferencích IASA
 - [Vilnius 2013](#)
 - [Kapské Město 2014](#)
 - poster Virtual National Phonothèque of the Czech Republic

Mezinárodní konference IASA

VIRTUAL NATIONAL PHONOTHEQUE OF THE CZECH REPUBLIC
www.narodnifonoteka.cz

MORAVIAN LIBRARY
Petr Žabička
Filip Šír
Moravian Library in Brno
Czech Republic
info@narodnifonoteka.cz

About the Project

The Virtual National Phonothèque of the Czech Republic aims to improve our national cultural heritage. One of the goals of this project was to create a comprehensive source of information on sound heritage – there was no complete inventory of relevant recordings preserved on the territory of Czech Republic, or published archival references to the national cultural heritage as well as no comprehensive – catalog – of sound documents held by institutions in Czech territory. One of the largest collections, more than 4000 recordings held by the National Museum has not been cataloged yet while has other large collections archives of gramophone and Czech Radio were not catalogued in proprietary databases. For available information. Thanks to our project, metadata from a number of memory institutions as well as from libraries or other libraries, have been published through a common portal, which are being held with more institutions, including the Czech Radio as part of the project.

The Portal Software

The Virtual National Phonothèque Portal is based on VuFind open source library resource portal software. VuFind is developed and maintained by Villanova University. Faculty Memorial Library, with contributors from many other institutions including MZK. VuFind utilizes Apache Solr to provide search functionality with faceted results. “More Like This” suggestions, display of deduplicated results and much more. Individual institutions can provide their metadata records via DAI-PHM or through metadata exports in MARC21 (preferred) or other formats. Thanks to the portal, we are now able to leverage other institutions to catalog their collections of old recordings and provide their metadata records to the portal.

Digitization and Access

MZK wrote a gramophone record digitization recommendation describing the whole sound digitization workflow from selection to access and long term preservation, which has been certified by the Ministry of Culture earlier this year. Czech copyright law allows libraries to digitize sound documents under the condition that the library in question has a physical copy of a given recording and that the library does not allow the user to download a copy of the recording and gives its users only on-site access to the recording. To conform with this requirement, MZK has developed a software extension to Xrumerius open source digital library system to support access to audio documents. Xrumerius is a free and open source standards-based digital library system based on Fedora Repository digital library engine. MZK is now working on an Android application which will be freely available to access content in Xrumerius in accordance with the copyright law.

iasa

International Association of Sound
and Audiovisual Archives

Internationale Vereinigung der
Schall- und audiovisuellen Archive

Association Internationale d'Archives
Sonores et Audiovisuelles

Asociación Internacional de Archivos
Sonoros y Audiovisuales

- budoucnost:

- oživení aktivit IASA na našem území?
- snaha o registraci většího počtu institucí do IASA
- možnost využívat standardy pro AV dokumenty
- mezinárodní projekty?

Virtuální národní fonotéka

... má za cíl informovat o

- **existenci,**
- **místě uložení,**
- **podobě**

daného zvukového dokumentu.

Poskytovatelé dat

- Městská knihovna v Praze
 - Supraphon
 - Moravská zemská knihovna
 - Středočeská vědecká knihovna v Kladně
 - Knihovna Jiřího Mahena v Brně
 - Národní knihovna České republiky
 - Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích
 - Vědecká knihovna v Olomouci
 - Knihovna a tiskárna pro nevidomé K.E. Macana
 - Krajská knihovna Františka Bartoše ve Zlíně
 - Městská knihovna Ústí nad Orlicí
- ...a další v různých stupních jednání

Virtuální národní fonotéka

- postavena na systému VuFind
 - volně dostupný systém s otevřeným zdrojovým kódem
 - v MZK využíván i jako alternativní katalog knihovny
 - jádrem je fulltextový systém Solr
- sklízení dat přes OAI-PMH nebo exporty
- obohacení dat o odkazy
 - e-shop Supraphonu, včetně ukázek zdarma
 - odkazy na digitalizované nahrávky do Krameria

Zdroje záznamů

- většina dat pochází z knihoven a jsou v relativně rozumné kvalitě
- část z nich je ale zkrácených a neúplných retrokonverzních bibliografických záznamů
- neknižovnický zpracované stručné diskografické záznamy
- velmi obsáhlé a bohaté informace pocházejí z archivu Supraphonu, ty ale nejsou zpracovány knihovnický

Prezentace záznamů

- cílem je co nejpřehledněji zobrazit co nejvíce informací, které jsme k daným dokumentům schopni získat
- klíčová je deduplikace záznamů
- problémem je nejednotný zápis v různých knihovnách
- nespojujeme stejné nahrávky na různých druzích nosiče

Zdeduplikované záznamy

Zobrazení je problematické:

- je nutné vybrat který záznam, resp. údaj z kterého záznamu zobrazit (ten nejdelší od každého pole nebo z konkrétní knihovny)
- Deduplikací nyní ztrácíme strukturu MARC záznamu
- Nemožnost trvalého odkazu zvenčí na záznam ve fonotéce (v případě že změníme mechanismus deduplikace)

Identifikátory a deduplikace

- Číslo: katalogové, matriční, ean, upc, ...
- komplikace:
 - různý zápis stejného čísla
 - chyby při katalogizaci při kopírování a úpravě záznamů (pro ISBN u knihy existují kontroly
 - jedno album na různých médiích
 - dva záznamy po sobě zpracovávané (rozkopírovávané od základu)
 - chyba je už na médiu
 - jedno číslo použito pro více médií (částí)

Určení typu nosiče

- vychází se hlavně z toho, co rozlišují data z knihoven:
 - CD, kazety, vinyl, šelaky, data (bez nosiče), ostatní
- někdy je naše rozlišovací hranice jiná než hranice těch kteří zpracovávali záznamy
 - např. vinyl vs. šelak (rok vydání, otáčky, jiná signaturová řada, těžko poznat...)

Problémy s typem nosiče

- u Supraphonu neznáme cca u 10.000 záznamů, odhadujeme přes katalogová čísla ale stále zbývá několik tisíc
- u publikací z retrokonverzí provedených formou „minimalistického“ záznamu
- v případě, že knihovny nepoužívají kódované údaje a zápis v poli 300 je hodně „specifický“ - lze řešit pomocí mapování

Hraniční média

- kde je hranice toho, co ještě patří do fonotéky
 - hudební dvd a videa, datová CD s hudbou v mp3, zvuková cd jako přílohy knih
 - hraniční média bývají často zpracovaná v různých knihovnách různě (např. kniha s přílohou CD vs. CD s přílohou v podobě knihy)
 - zatím se ale přikláníme k tomu je spíše do fonotéky nezahrnovat, pokud se je naučíme spolehlivěji rozeznávat, můžeme tento přístup změnit

Obálky, booklety

- Supraphon poskytl 15.000 obrázků
- 900 titulů má MKP (obálky, booklety)
- Jihočeská vědecká knihovna skenuje obálky (server obalkyknih.cz, využívá EAN)
- obálky starších nosičů neumíme propojit přes obalkyknih.cz
 - nemají žádný z podporovaných jednoznačných identifikátorů (a NK nepřiděluje čČNB pro zvukové dokumenty)

Úroveň záznamu

- Alba vs. Skladby:
 - každý záznam ve fonotéce má přiřazen typ album nebo skladba
 - skladby pocházejí především z dat Supraphonu
 - i některé knihovny drží informace o skladbách samostatně, problém ale je přenos vazby mezi skladbami a alby v některých systémech
 - do budoucna budou skladby převažovat vlivem prodejů jednotlivých skladeb v elektronické podobě

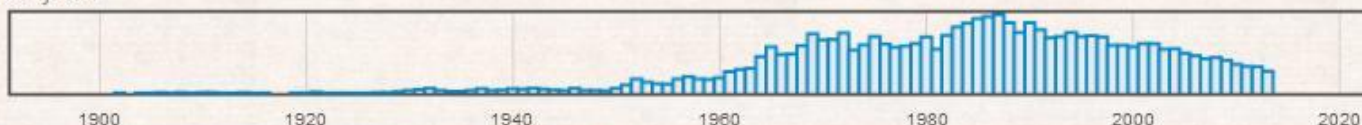
Vše

Hledat

Pokročilé vyhledávání

Home > Vyhledávání:

Rok vydání

Zobrazuji 1 - 10 z 330,019 pro vyhledávání: ". [Poslat e-mailem](#)

Vybrat vše

Výsledků na stránku

10

| Seřadit podle

Relevance

1

Alba
CD

Sunday music : Laudes ; Hommage à Dietrich Buxtehude : toccata fugue for organ

Hlavní autor Eben, Petr, 1929-2007

Vydáno 1990

Instituce:

Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích

Moravská zemská knihovna

Supraphon

[Koupit nebo přehrát na www.supraphonline.cz.](#)

2

Alba
CD

Michal Tučný ve valdickém lapáku

Hlavní autor Tučný, Michal, 1947-1995

Vydáno 1991

Instituce:

Jihočeská vědecká knihovna v Českých Budějovicích

Moravská zemská knihovna

Supraphon

[Koupit nebo přehrát na www.supraphonline.cz.](#)

Upřesnit hledání

VYDAVATEL

Supraphon 25,438

KTN 7,310

Panton 4,487

Supraphon a.s 2,020

Deutsche Grammophon 1,544

Opus 1,090

[více ...](#)

INSTITUCE

Městská knihovna v Praze 37,582

Supraphon 24,330

Moravská zemská knihovna 24,194

Středočeská vědecká knihovna v Kladně 20,618

Knihovna Jiřího Mahena v Brně 19,086

Národní knihovna České republiky 19,063

[více ...](#)

Další rozvoj portálu

- **authority**
 - především pro hledání (obohacení záznamů pro účely indexace)
 - pro zobrazení informací o autorech (nyní linkujeme z wikipedie), ale chceme využít do budoucna bázi národních autorit NK, případně VIAF
- **exempláře - zatím neřešíme**
- **trvalý odkaz na zdeduplikovaný záznam ve fonotéce**
- **import dat z discogs a dalších zdrojů**

Výzvy a otazníky

- nízký bus factor (velmi malý tým řešitelů, hlavně programátorů)
- nedostatečné kapacity na jazykové verze
- portálové řešení - jak opravovat chyby?
 - záznamy netvoříme, pouze je prezentujeme a odkazujeme na ně, jakékoli opravy a změny se musí dělat na straně dodavatelů dat
- nahrávka versus fyzický dokument
- sbírka versus diskografie / katalog

Budoucnost

- podání projektu do NAKI II
- motivace institucí ke zpracování sbírek
- rozšiřování počtu sbírek zapojených do portálu narodnifonoteka.cz
- spolupráce se soukromými sběrateli
 - zapojení do portálu
 - ochrana/záchrana sbírek před likvidací
- hledání zahraničních partnerů pro mezinárodní projekty

Děkujeme za pozornost

Petr Žabička

Filip Šír

Moravská zemská knihovna v Brně

narodnifonoteka.cz

info@narodnifonoteka.cz

